

Ebbe Kløvedal Reichs Demokrati-stafet - takketale

Tusind tak for demokrati-stafetten. Jeg er så stolt og taknemmelig over, at I har udpeget mig. Jeg er også meget ydmyg over det selskab, jeg nu kommer i af andre modtagere. Stafetten giver mig ny energi og mod til at gøre mere - meget mere!

Men det her er også ambivalent, for grunden til jeg modtager stafetten er i virkeligheden rigtig trist. Jeg ville ønske, at det ikke var nødvendigt at hædre folk som mig. For sagen og kampen for familien Abdisalan Hussein og børns ret til at gå i skole vidner om et værdimæssigt og politisk jordskred, som truer retsstaten og de værdier vores samfund bygger på. Den udvikling er jeg virkelig ked af. For det er ikke alle familier i samme situation, der kan trække på en rektor, en skole eller et stærkt civilsamfund med venligboer og frivillige.

Som mange af jer ved, så startede sagen med familien Abdisalan Hussein tilbage i november 2018, hvor Nyborg kommune meldte familiens 5 børn ud af skolen med to dages varsel og stoppede al hjælp til familien. To af børnene, Roda og Ruwayda gik i min 10.klasse på Nyborg Gymnasium, og jeg glemmer aldrig den dag, jeg fik brevet fra kommunen. For mig var det her helt uforståeligt og uretfærdigt. I den grundlov jeg handler efter, og i den verden jeg lever i, har alle børn nemlig ret til undervisning og et trykt børneliv.

Som I nok ved, så lod jeg de to søstre fortsætte i 10.klasse, fordi jeg mener, at en rektor skal passe på sine elever og sørge for deres trivsel og undervisning, og så skal man simpelthen også bare behandle hinanden ordentligt! Jeg handlede både ud fra fornemmelsen i min mave, men også ud fra de retsprincipper, som jeg mener gælder i det her land. Grundlovens § 76 kan ikke gradbøjes.

For man melder ikke bare børn ud af skolen og kører en familie ud på et juridisk sidespor i retsstaten Danmark. Men det gjorde man. Familien har været et mønstereksempel på integration og bidrager virkelig til byen og min skole. Derfor virkede forløbet helt grotesk og i modstrid med enhver jordnær anstændighed og sund fornuft. I processen blev jeg pinligt bevidst om, at jeg selv har levet som en spidsborger og ikke vidst nok om, hvordan vi behandler udsatte mennesker og familier. Og jeg blev flov. Flov over at jeg aldrig selv før aktivt har gjort noget eller sagt fra.

Men siden har Undervisningsministeriet og ministeren givet klart svar på, at vi hele tiden har ageret korrekt, og at det var os der sikrede at grundlovens §76 blev efterlevet. Der blev også sendt et hyrdebrev ud til alle landets 98 kommuner om at efterleve §76 i lignende situationer. Så alle de dejlige unger i familien kom tilbage i grundskolen efter en tur omkring en gruppe frivillige undervisere på Nyborg gymnasium. Roda og Ruwayda, som sidder her blandt os, gør lige nu deres 10.klasse-eksamen færdig.

Det sidste og fantastiske nye i sagen er, at familien nu får deres rettigheder tilbage og får genoptaget al støtte fra Nyborg kommune. Sagen er nemlig taget op i Flygtningenævnet igen, som forudset af familiens advokat helt tilbage i de skæbnsvangre dage i november. Dermed er vores mission lykkedes, og 6 måneders juridisk tomrum og mareridt er slut. Hvis ikke så mange dejlige mennesker havde hjulpet og været med til at samle penge ind og støtte, så havde familien siddet på Sjælsmark nu. Men nu ser det i stedet ud til, at jeg kan optage Roda og Ruwayda i gymnasiet efter sommerferien. Det ser også ud til, at farmand kan køre Flextrafik igen om kort tid. Det har været et grotesk forløb og en hæslig parentes i familiens liv. Men nu er det slut.

Tilbage i december var det hele dog meget mere speget, og historien om pigerne og familiens skæbne spredte sig hurtigt. Som I måske ved, så røg jeg på hovedet ind i hårde konfrontationer med Inger Støjberg, Martin Henriksen og Alex Ahrendtsen fra DF. Alex Ahrendtsen så gerne jeg blev fyret, stillede spørgsmål til ministeren om min ageren og har ikke kunnet lade sagen ligge. Ahrendtsen og mange andre mente, at jeg legede politiker og skulle blande mig udenom. Jeg er ganske rigtigt ikke politiker og ønsker ved gud heller ikke at være det. Men en politiker skal heller ikke agere som selvbestaltet standret for afgørelser, som er op til dommere i Flygtningenævnet og jurister i undervisningsministeriet eller andre ministerier. Det er en glidebane.

Jeg selv og mine rektorkolleger er ikke politikere, men stræber hver dag efter at danne og uddanne de unge mennesker ud fra værdier, som er klart beskrevet i gymnasiets formålsbeskrivelse. Vi arbejder nemlig for, at skolernes dagligliv bygger på åndsfrihed, ligeværd og demokrati og for at styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Det formål er omdrejningspunkt for alt, hvad vi gør på Nyborg Gymnasium og på alle andre ungdomsuddannelser i det her land. Friheds- og menneskerettigheder gælder nemlig alle! Men i de sidste år har vi desværre oplevet, at flertal i Folketinget sætter de rettigheder og værdier ud af kraft for bestemte grupper - bl.a. familier som familien Abdisalan Hussein. Det er helt i modstrid med de værdier, vi prøver at lære vores unge mennesker gennem hele deres uddannelsesforløb. Jeg håber inderligt, det er slut efter valget i dag, men jeg tvivler.

Det eneste rigtig gode man kan sige om den her sag, er, at den har aktiveret en masse gode mennesker på Nyborg Gymnasium og i Nyborg og gode mennesker i hele landet. Jeg tror sagen gik i maven på mange, som nu kæmper for bedre forhold for de udsatte og familier som familien Abdisalan Hussein. Det vil jeg også selv gøre.

Mine elever på Nyborg Gymnasium forstod slet heller ikke, at man kunne behandle klassekammerater som Roda og Ruwayda, sådan som man har gjort. De unge på min skole og på alle andre skoler i kongeriget lever nemlig hver dag side om side med hinanden og oplever den gode integration og de gode liv, de lever sammen. For så snart man mødes ansigt til ansigt og lever sammen, så forsvinder fordommene, og man får en relation og tillid til hinanden. Sådan er det på alle skoler i det her land.

Men lige nu er tiden og debatten desværre mest styret af politikere og meningsdannere, der aldrig har mødt de mennesker og grupper, de agiterer så hårdt imod. Debatten er mest præget af negativ nationalisme, tunnelsyn, fordomme, og udgrænsning af kulturer, befolkningsgrupper og bestemte mennesker. Og så er den kendetegnet ved afgrundsdyb pessimisme og at alting tales ned - ofte uden dokumentation eller empirisk belæg. Under valgkampen har vi da også hørt en retorik om flygtninge og indvandrere fra ekstreme politikere, som giver tics til alle med en smule historisk bevidsthed.

Medierne er i høj grad medskyldige i den udvikling, fordi negative historier, dommedagsprofeter og kontroversielle udsagn typisk får langt mere sendetid og spaltepads end de positive. Lige nu ser det ud til, at det er muligt at blive valgt ind i Folketinget på det negative og det hadefulde. Jeg er glad for at valgkampen er slut om få timer.

Men hvor bliver jeg bare træt og ked af, at det er sådan i Danmark i dag. For er det hele nu også så simpelt og enkelt som populistiske politikere påstår. Og hvorfor får de og medierne ikke mere modspil, når de formidler så stereotype fordomme og firkantede generaliseringer til os?

Troen på en positiv udvikling, det positive kulturmøde og på, at vi kan lære noget af hinanden er afløst af fordomme, kynisme og en ny form for hardcore viden-resistent fundamentalisme. Som den meget anerkendte israelske historiker, Yuval Harari har skrevet: "Så er de åbne veje, stærke broer og travle lufthavne ved at blive erstattet af mure, voldgrave og pigtrådshegn." Både i overført og reel betydning. Historien er gået i bak-gear, og talens magt er nu blevet afløst af magtens tale. Hvis det her var foregået i Harry Potters univers, så ville Voldemort virkelig være vendt tilbage, og Harry ville selv være blevet sendt ud på en øde ø af Ministeriet for Magi - sammen med utilpassede mugglere.

Det er så trist at sure, pessimistiske og kyniske mørkemænd- og kvinder har overtaget debatten med generaliseringer, som ikke hører til i et oplyst og åbent demokratisk retssamfund. Propagandaminister Goebbels' profeti fra 1930'erne har desværre fået revival: For en løgn, der fortælles én gang, forbliver en løgn, men en løgn der fortælles tusinde gange, bliver til sandheden.

Vi har kort sagt glemt at tænke selv, fordi vores hjerner er blevet hacket af alt det negative, og virkeligheden ender derfor som en fortegnet karikatur. For ord betyder noget, og lige nu er de negative. Men de verbale masseødelæggelsesvåben må og skal demonteres nu, så vi ikke bruger al energien på det negative og frygten for det, vi ikke umiddelbart forstår!

Så stop nu! Det går nemlig også rigtig godt....

Samfundsforskeren Hans Lassen har f.eks. for nyligt undersøgt hvordan det egentligt går med integrationen på arbejdsmarkedet i Danmark. Hans konklusion, som kan læses i hans nye Ph.d.: En supertanker ændrer kurs, viser, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere udgør en stadig større andel af alle beskæftigede på det danske arbejdsmarked. Integrationen er kort sagt en langt større succes, end det der præsenteres i den ensidige politiske debat. Men den succes vil medier eller politikere ikke tage ejerskab over eller røre med en ildtang. Medierne og politikerne vil hellere fortælle om 10-15 utilpassede indvandrerdrengene, der kaster sten mod politiet efter Rasmus Paludans menings- og tankeløse raids ude i landet.

Hvor jeg da bare savner, at flere politikere, meningsdannere og medier bruger lidt af deres tid på at fortælle og anerkende, at vi lever i et fantastisk samfund, et fantastisk Europa og en fantastisk verden. At de også forsøger at underbygge deres argumentation med fakta og empiri. Både når det gælder vores familie i Nyborg, men også alle andre familier og udsatte grupper i Danmark, i Europa og i verden.

Jeg har nok lidt mistet troen på at meget kan ændres her ved valget i dag. Men jeg har ikke mistet troen på de unge. De er mindre tilbøjelige til at abonnere på frygt og fordomme om andre mennesker og kulturer. For verden består ikke bare af helgener eller røvhuller, og det ved de unge godt. De møder det fremmede og nye med åbent sind og vil ikke have grænsebomme, så snart de møder noget ukendt. Tværtimod så demonstrerer og handler de unge lige nu for at få skabt en bedre verden - nu hvor vi voksne ikke magter det. Jeg sætter derfor min lid til alle livsglade unge mennesker i det her land. Jeg sætter mit kryds hos ungdommen!

Derfor vil jeg bruge det næste år på at involvere unge i den politiske debat, give dem taletid og få dem til at hjælpe med at fortælle de positive historier om integration og kulturmøder. I stedet for populistisk sortsyn, så er der brug for succeshistorier og en kollektiv bevidsthed om, at ord betyder noget- både lokalt, nationalt og i Europa.

Jeg vil starte på Nyborg Gymnasium. For skolen er et lille mikrokosmos eller Utopia, hvor knap 1200 elever fra 7 uddannelser og 40 nationer faktisk lever side om side med hinanden. Her er tætte venskaber og bånd på tværs af nationaliteter og uddannelser. Her mødes folk ansigt til ansigt og taler rigtigt sammen på kryds og tværs. Det er det, der skal til, for at nedbryde fordommene. Så allerede i efteråret laver vi en stor demokrati-happening på Nyborg Gymnasium med hjælp fra Nordisk Ministerråd, hvor der skal være fokus på ungdommens positive involvering i demokratiet og debatten.

Herefter er det vores plan at lave debatarrangementer med fokus på de unges positive kulturmøder og den store succes, vi faktisk ser ift. integrationen. Vi vil kort sagt sætte fuld skrue på de gode fortællinger om kulturmødet og råbe succeserne ud over hustagene. De unge skal involveres, fordi de hver dag lever sammen på tværs af kulturer uden at hæve et øjenbryn.

Nu tænker I måske nok, at det her er bevis for, at jeg er en lyshåret, blåøjet og naiv jubelidiot, der er faldet ned i gryden med positiv psykologi, eller at jeg har været på langt retreat med Ole Henriksen. Gid jeg havde!

Nej, jeg er præget af en oprigtig tro på, at vi kommer længere ved at sætte spot på de positive ting og ved at få aktiveret ungdommens energi, glæde og tolerance. Det vil jeg arbejde for. For det konventionelle politiske system formår ikke at gøre det!

Her til slut vil jeg lave en sløjfe til demokratistafettens ophavsmand, Ebbe Kløvedal Reich. I min verden inkarnerer han det bedste ved Danmark og den danske ånd, der i disse år har trange kår. Ebbe Kløvedal Reich vidste om nogen, at ord virkelig betyder noget og brugte sit liv og sine ord på at bygge broer over samfundets mentale skyttegrave. I hans smukke digt "Danskerne findes i mange modeller", kondenseres min tales budskab og det, jeg vil med stafetten:

Hvor er den glæde, der smitter og fylder,
når dagen ellers er trist og tom?
Hvor er den frihed, vi siger, vi hylder
Og hvor er den tro, vi er fælles om?
Lad os tale om det frit,
lære hvor vi står,
blive tvivl og kulde kvit,
skabe gyldenår.

Danskerne findes i mange modeller,
For livet kræver mangfoldighed.
Levende er kun de ord, der fortæller
om fællesskabet, hvor alle er med.
Lad os tale om det frit,
lære hvor vi står,
blive tvivl og kulde kvit,
skabe gyldenår.

De unge er mit håb, for det er dem som frit og autentisk taler om fællesskaber, hvor alle er med. De oplever selv fællesskaberne hver dag. Ude på skolerne i hele landet er de unge klar på at gøre op med sortsynet, frygten og pessimismen og involvere sig positivt i debatten, hvis de får taletid. De kender hinanden, og der er ikke forskel på, om man hedder Røda, Ruwayda, Rikke eller Rasmus. De unge er bærere af ånden fra Kløvedal. De unge skal ud og skabe gyldenår og blive kulden kvit.

Henrik Vestergaard Stockholm 01.06.2019

Tak igen. Demokratistafetten har givet mig og os energien og humøret tilbage på Nyborg Gymnasium.

Henrik Vestergaard Stockholm, 1.6.2019